

חק לישראל – פרשת ויצא יום ה'

תורה – בראשית פרק כט'

(ט) עוֹדְנוּ מְדַבֵּר עִמָּם וְרַחֵל בָּאָה עִם הַצֵּאֵן אֲשֶׁר לְאֵבִיָּהּ בִּי רַעְיָה הוּא: (ט)
 עוֹדְנוּ מְדַבֵּר עִמָּם וְרַחֵל בָּאָה עִם הַצֵּאֵן אֲשֶׁר לְאֵבִיָּהּ בִּי רַעְיָה הוּא: (ט) עַד דְּהוּא מְמַלֵּל עִמָּהוּן
 וְרַחֵל אֶתֶת עִם עֵנָא דִּי לְאֵבִיָּהּ אַרְי רַעִיָּתָא הִיא:

(י) וַיְהִי כַּאֲשֶׁר רָאָה יַעֲקֹב אֶת רַחֵל בַּת לָבָן אַחֵי אִמּוֹ וְאֶת צֵאֵן לָבָן אַחֵי אִמּוֹ
 וַיִּגֶשׁ יַעֲקֹב וַיִּגְדַּל אֶת הָאָבֶן מֵעַל פִּי הַבְּעָר וַיִּשֶׁק אֶת צֵאֵן לָבָן אַחֵי אִמּוֹ: (י)
 וַיְהִי כַּאֲשֶׁר רָאָה יַעֲקֹב אֶת רַחֵל בַּת לָבָן אַחֵי אִמּוֹ וְאֶת צֵאֵן לָבָן אַחֵי אִמּוֹ וַיִּגֶשׁ יַעֲקֹב
 וַיִּגְדַּל אֶת הָאָבֶן מֵעַל פִּי הַבְּעָר וַיִּשֶׁק אֶת צֵאֵן לָבָן אַחֵי אִמּוֹ: (י) וְהוּא כִּד חֲזָא יַעֲקֹב יַת רַחֵל בַּת
 לָבָן אַחִיָּהּ דְּאִמִּיָּהּ וַיִּת עֵנָא דְלָבָן אַחִיָּהּ דְּאִמִּיָּהּ וַיִּקְרַב יַעֲקֹב וַיִּגְדַּר יַת אַבְנָא מֵעַל פּוּמָא דְבִירָא וַאֲשִׁקֵּי יַת
 עֵנָא דְלָבָן אַחִיָּהּ דְּאִמִּיָּהּ:

(יא) וַיִּשֶׁק יַעֲקֹב לְרַחֵל וַיִּשָּׂא אֶת קַלּוֹ וַיִּבְרָךְ: (יא) וַיִּשֶׁק יַעֲקֹב לְרַחֵל וַיִּשָּׂא אֶת קַלּוֹ
 וַיִּבְרָךְ: (יא) וַיִּשֶׁק יַעֲקֹב לְרַחֵל וַאֲרָם יַת קַלְיָהּ וּבְכָא:

(יב) וַיִּגְדַּל יַעֲקֹב לְרַחֵל כִּי אַחֵי אֵבִיָּהּ הוּא וְכִי בֶן רַבְקָה הוּא וַתִּרְצֵ וַתִּגְדַּר
 לְאֵבִיָּהּ: (יב) וַיִּגְדַּר יַעֲקֹב לְרַחֵל כִּי אַחֵי אֵבִיָּהּ הוּא וְכִי בֶן רַבְקָה הוּא וַתִּרְצֵ וַתִּגְדַּר לְאֵבִיָּהּ:
 (יב) וַחֲוֵי יַעֲקֹב לְרַחֵל אַרְי בַּר אַחִיָּהּ דְּאִבִּיָּהּ הוּא וְאַרְי בַּר רַבְקָה הוּא וְדַחֲסַת וַחֲוִיָּאֵת לְאֵבִיָּהּ:

(יג) וַיְהִי כַּשְּׂמֹעַ לָבָן אֶת שְׂמֵעַ יַעֲקֹב בֶּן אַחֲתוֹ וַיִּרְצֵ לְקַרְאָתוֹ וַיַּחֲבֹק לוֹ וַיִּנְשֶׁק
 לוֹ וַיְבִיאֵהוּ אֶל בֵּיתוֹ וַיִּסְפֹּר לְלָבָן אֶת כָּל הַדְּבָרִים הָאֵלֶּה: (יג) וַיְהִי כַּשְּׂמֵעַ לָבָן
 אֶת שְׂמֵעַ יַעֲקֹב בֶּן אַחֲתוֹ וַיִּרְצֵ לְקַרְאָתוֹ וַיַּחֲבֹק לוֹ וַיִּנְשֶׁק לוֹ וַיְבִיאֵהוּ אֶל בֵּיתוֹ וַיִּסְפֹּר
 לְלָבָן אֶת כָּל הַדְּבָרִים הָאֵלֶּה: (יג) וְהוּא כִּד שְׂמֵעַ לָבָן יַת שְׂמֵעַ יַעֲקֹב בַּר אַחֲתִיָּהּ וַרְחַט לְקַדְמוּתִיהָ
 וַיִּגְפַּח לִיָּהּ וַיִּנְשֶׁק לִיָּהּ וַאֲעֲלִיָּהּ לְבֵיתִיהָ וַאֲשִׁתֵּי לָבָן יַת כָּל פְּתֻגְמֵיָא הָאֵלֶּיָּן:

רש"י

(יב) כי אחי אביה הוא – קרוז לאביה כמו
 (לעיל יג) אנשים אחים אנחנו. ומדרכו אם
 לרמאות הוא בא גם אני אחיו ברמאות ואם
 אדם כשר הוא גם אני בן רבקה אחותו
 הכשרה: ותגד לאביה – (ב"ר) לפי שאמה
 מתה לא היה לה להגיד אלל לא:

(יג) וירצ לקראתו – (ב"ר) כסבור ממון הוא
 טעון שהרי עבד הבית בא לכאן בעשרה
 גמלים טעונים: ויחבק – כשלא ראה עמו
 כלום אמר שמא זהובים הביא והגם בחיקו
 (ב"ר): וינשק לו – אמר שמא מרגליות הביא
 והם בפיו (ב"ר): ויספר ללבן – שלא בא אלל
 מתוך אונס אחיו ושנטלו ממנו ממנו:

(י) ויגש יעקב ויגדל – כמי שמעביר את
 הפקק מעל פי כלוחית להודיע שכוה גדול
 (ב"ר):

(יא) ויבך – לפי שפנה ברוח הקודש שאינה
 נכנסת עמו לקבורה ד"א לפי שבה בידים
 ריקניות אמר אלעזר עבד אבי אבא היו
 בידיו נזמים וכמילים ומגלות ואני אין ביד
 כלום. לפי שרדף אליפו בן עשו במלכות אביו
 אחריו להורגו והשיגו ולפי שגדל אליפו בחיקו
 של יצחק משך ידו אל מה העשה לציווי של
 אבא אמר לו יעקב טול מה שבידי והעני
 חזון כמה:

חק לישראל – פרשת ויצא יום ה'

נביא – הושע פרק יג' ב'-ו'

- (ב) וְעַתָּה יוֹסֵפוּ לְחַטֹּא וַיַּעֲשׂוּ לָהֶם מִסִּכָּה מִכֶּסֶּפֶם כְּתִבּוּנָם עֵצִים מַעֲשֵׂה חֲרָשִׁים פֶּלֶה לָהֶם הֵם אֹמְרִים זִבְחֵי אָדָם עֲגָלִים יִשְׁקֹוּ: (ב) וּכְעַן מוֹסִיפִין לְמַחֲסֵי וְעִבְדוּ לָהֶן מִתְּכַא מִכֶּסֶּפֶהוֹן כְּדַמּוּתֵהוֹן צִלְמִנִין עוֹבְדֵי אֹמִנִין כּוֹלֵהוֹן לָהֶן אִינוֹן מִטְעֵן נְבִיִּי שְׁקֵרָא דְבַחִין לְעוֹבְדֵי יַד אֲנִשָּׁא תוֹרִיא לְעַגְלִיא נְכִסִּין:
- (ג) לָכֵן יִהְיוּ כְּעֵנִן בְּקֶרֶב וְכִטְל מִשְׁפִּים הִלֵּךְ כְּמוֹץ יִסְעַר מִגֵּרֶן וּכְעֵשֶׂן מֵאֲרָבָה: (ג) בְּכֵן יִהוֹן כְּעֵנִן צִפְרָא וְכִטְלָא דְמוֹהֵי פְסִיק כְּמוֹצָא דְנִשְׁבַּח רּוּחַ מֵאֲדָרָא וְכַתְנָנָא מִכּוֹת נוֹרָא:
- (ד) וְאֲנֹכִי יְהוָה אֱלֹהֶיךָ מֵאֲרָץ מִצְרַיִם וְאֱלֹהִים זֹלָתִי לֹא תִדְעַ וּמוֹשִׁיעַ אֲיִן בְּלָתִי: (ד) וְאֲנִי יי אֱלֹהֵךְ דְּאִסְקִתְךָ מֵאֲרַעָא דְּמִצְרַיִם וְאֱלֹהָא בְּרַ מְנִי לֹא תִדְעַ וּפְרִיק לִית אֱלָא אֲנִי:
- (ה) אֲנִי יִדְעִיתִיךָ בְּמִדְבַּר בְּאֲרָץ תְּלַאֲבוֹת: (ה) אֲנִי סוֹפְקִית צוֹרְכִיכוֹן בְּמִדְבַּרָא בְּאֲרַעָא דְּהוּיִתוֹן תִּאבִּין בְּהַ לְכָל מִדְעָם:
- (ו) כְּמִרְעִיתָם וַיִּשְׁפְּעוּ שִׁבְעוּ וַיִּרְם לָבָם עַל כֵּן שְׂכַחוּנִי: (ו) כִּד זְנַתְנוֹן סְבַעוּ מִסְבַּע וְרָאֵם לְבַהוֹן עַל כֵּן שְׁבַקוּ לָהֶן יִת פּוֹלְחָנִי:

רש"י

- (ב) עתה – בית יהוא שראו כל זאת יוסיפו לחטוא. כתבונם – כתבונתם. זבחי אדם עגלים ישקו – לומדי המולך אומרים לישראל מי שזבח בנו לעכו"ם כדאי הוא להיות נושא העגל שהרי דורון חזיב הקריב לו כך פירשו רבותינו בסנהד' ומיושב הוא על לשון המקרא יותר מתרגום של יונתן:
- (ג) וכטל משקים הולך – וקטל דמוהי פסיק. כמוץ יסוער מגורן – כמוץ דנשבה רוח מאידרא. יסוער – אשר סערה תשאנו:
- (ד) ואנכי ה' אלהיך – ולא היה לך למרוד בי: (ה) אני ידעתך – נתתי לך לדעת לרכך וספקתך. תלאבות – אין לו דמיון ופתרונו לפי ענינו תל שאובין זו כל טובה ואין מולאין:
- (ו) כמרעיתם – כאשר באו לארץ מרעית' והיו שבעי' אז. שבעו וירם לבם – כמו וירם במטה (שמות ז) לשון מרים דבר אחר וירם דכאן ויגבה הוא עלמו:

כתובים – משלי פרק ז' ג'-ז'

- (א) קִשְׁרָם עַל אֲצַבְעֹתֶיךָ כְּתִבָּם עַל לִיחַ לְבָבְךָ: (א) קִטּוֹר אֲנוֹן עַל אֲצַבְעֹתֶךָ כְּתוּב אֲנוֹן עַל לִיחַ דְּלִבְךָ:
- (ב) אָמַר לְחֻכְמָה אַחֲתִי אֶתְּ וּמִדְעַ לְבִינָה תִקְרָא: (ב) אָמַר לְחֻכְמָתָא אַחֲתִי אַנְתּוּ וּמוֹדַעְתָא קְרִי לְבִינָתָא:
- (ג) לְשִׁמְרָךְ מֵאִשָּׁה זָרָה מִנְּכַרְיָה אֲמַרְיָה הַחֲלִיקָה: (ג) דְּנִנְטְרֵךְ מִן אַתְתָּא חִלּוֹנִיתָא וּמִן נּוֹכְרִיתָא דְּשַׁעִיעֵן מִלְּהָא:
- (ד) כִּי בְּחִלּוֹן בֵּיתִי בָּעַד אֲשַׁנְּבִי נִשְׁקַפְתִּי: (ד) מִטּוֹל דְּמִן כּוּיָא זַעֲרָתָא דְּבֵיתִי אֲדַקֵּת וּמִן חֲרִכִּין דְּדִירָא:
- (ה) וְאָרָא בְּפִתָּאִים אֲבִינָה בְּבָנִים נְעַר חָסֵר לֵב: (ה) וְחִזִּית בְּשַׁבְרֵי וְאִסְתַּכְלִית בְּטִלְאֵי וְתַמְחִית בְּחִסְרֵי דְּעִיּוֹנָא:

חק לישראל – פרשת ויצא יום ה'

רש"י

(7) (אחותי את – קרבנה אלך). ומודע – (ז) רבינה – הבחנתי וראיתי: קרוב כמו בועז מודעתנו קרובנו (רות ג) כלומר קרבנה אלך תמיד:

משנה – זבחים פרק ז'

(א) חטאת העוף שעשאה למטה, במעשה חטאת לשם חטאת, בשרה. במעשה חטאת לשם עולה, במעשה עולה לשם חטאת, במעשה עולה לשם עולה, פסולה. עשאה למעלה במעשה בלם, פסולה:

רע"ב – (ח) חטאת העוף שעשאה למטה – מחוט הסקרא, כהלכתה שהיא נעשית למטה, כדאמרו בפרקי דלעיל: כמעשה חטאת – בהזאה ומילוי: לשם חטאת – רע"פ ששינה בסדר מליקה כגון שחלק והבדיל, ובחטאת נאמר ולא יבדיל: כשרה – הואיל ונעשית

(ב) עולת העוף שעשאה למעלה, במעשה עולה לשם עולה, בשרה, במעשה עולה לשם חטאת, בשרה, ובבבד שלא עלתה לבגלים. במעשה חטאת לשם עולה, במעשה חטאת לשם חטאת, פסולה. עשאה. למטה במעשה בלם, פסולה:

רע"ב – (ג) עולת העוף שעשאה למעלה – כהלכתה שהיא נעשית למעלה: כמעשה עולה לשם עולה – רע"פ ששינה במליקתה שלא הבדיל, ומן הדין היה לו להבדיל, אפילו הכי כשרה: כמעשה עולה לשם חטאת כשרה – דכל הזבחים שנזבחו שלא לשמן כשרים

(ג) זבולן אינו מטמאות בבית הבליעה, ומועלין בהן, חוץ מחטאת העוף שעשאה למטה במעשה חטאת לשם חטאת:

רע"ב – (ג) וכולן אינו מטמאות בבית הבליעה – רע"פ שנפסלו, מליקתן מטהרתן מידי נבילה, ואין מטמאין בבית הבליעה כדון נבלת עוף טהור שהאוכלה רע"פ שלא נגע בה כגון שתחבה לו חברו בבית הבליעה, נטמא עומאה חמורה לטמא בגדים שעליו, אבל אלו רע"פ שאין מליקתן מתירתן באכילה מפני הפסול שאירע בהן, מכל מקום מטהרתן ומוציאתן מידי נבילה: ומועלין בהן

– הנהגה מהן צוה פרוטה, מציא קרבן מעילה כדון כל נהגה מן ההקדש. ואפילו חטאת, הואיל ונפסלה ולא היה בה שעת היתר לכהנים, לא יאזה מידי מעילה: חוץ מחטאת העוף שעשאה למטה כמעשה חטאת לשם חטאת – דכשרה היא ויש בה שעת היתר לכהנים, ושזב אין בה מעילה אפילו לזר:

חק לישראל – פרשת ויצא יום ה'

(ה) עולת העוף שְׁעֵשָׂאָה לְמִטָּה כַּמַּעֲשֵׂה חֲטָאת לְשֵׁם חֲטָאת, רַבִּי אֱלִיעֶזֶר אָמַר, מוֹעֲלִין בָּהּ. רַבִּי יְהוֹשֻׁעַ אָמַר, אֵין מוֹעֲלִין בָּהּ. אָמַר רַבִּי אֱלִיעֶזֶר, מָה אִם חֲטָאת שְׂאִין מוֹעֲלִין בָּהּ לְשָׂמָה, בְּשִׁשָּׁנָה אֶת שְׂמָה, מוֹעֲלִין בָּהּ. עוֹלָה שְׂמוֹעֲלִין בָּהּ לְשָׂמָה, בְּשִׁשָּׁנָה אֶת שְׂמָה, אֵינוּ דִין שְׂיִמְעֵלוּ בָּהּ. אָמַר לוֹ רַבִּי יְהוֹשֻׁעַ, לֹא, אִם אָמַרְתָּ בְּחֲטָאת שְׁשָׁנָה אֶת שְׂמָה לְשֵׁם עוֹלָה שְׂכֵן שְׁנָה אֶת שְׂמָה לְדָבָר שְׂיִישׁ בּוֹ מַעֲיֵלָה, תֹּאמַר בְּעוֹלָה שְׁשָׁנָה אֶת שְׂמָה לְשֵׁם חֲטָאת שְׂכֵן שְׁנָה אֶת שְׂמָה לְדָבָר שְׂאִין בּוֹ מַעֲיֵלָה. אָמַר לוֹ רַבִּי אֱלִיעֶזֶר, וְהָרִי קִדְשֵׁי קִדְשִׁים שְׂשַׁחֲטוּן בְּדָרוֹם וְשַׁחֲטוּן לְשֵׁם קִדְשִׁים קָלִים יוֹכִיחוּ, שְׂכֵן שְׁנָה אֶת שְׂמָן לְדָבָר שְׂאִין בּוֹ מַעֲיֵלָה, וּמוֹעֲלִין בָּהּ, אִף אֶתָּה אַל תִּתְמָה עַל הָעוֹלָה, שְׂאִף עַל פִּי שְׁשָׁנָה אֶת שְׂמָה לְדָבָר שְׂאִין בּוֹ מַעֲיֵלָה, שְׂיִמְעֵלוּ בָּהּ. אָמַר לוֹ רַבִּי יְהוֹשֻׁעַ, לֹא, אִם אָמַרְתָּ בְּקִדְשֵׁי קִדְשִׁים שְׂשַׁחֲטוּן בְּדָרוֹם וְשַׁחֲטוּן לְשֵׁם קִדְשִׁים קָלִים, שְׂכֵן שְׁנָה אֶת שְׂמָן לְדָבָר שְׂיִישׁ בּוֹ אֲסוּר וְהִתֵּר, תֹּאמַר בְּעוֹלָה שְׁשָׁנָה אֶת שְׂמָה בְּדָבָר שְׂכֵלוֹ הִתֵּר:

רע"ב – (ז) ר' אליעזר אומר מועלים בה – דהא עולה היא ומי הוציאה ממעילתה, והלא שעת היתר לכהנים לא היה לה: רבי יהושע אומר אין מועלין בה – דכיון דשינה שמה ומעשיה ומקומה לשם חטאת, נעשית חטאת: ומה חטאת העוף שאין מועלין בה – כששחטה לשמה, שהרי נאכלת לכהנים: שינה את שמה – נפסלה ולא בזה לכלל היתר: מועלים בה – דהא ר' יהושע גופיה לא פליג עליה: לדבר שיש בו מעילה – לשם עולה:

שחטו דכרום – לשם שלמים. יוכיחו: שינה שמו ומעשיהו לדבר שאין בו מעילה – שקדשים קלים אין מעילה אלא באימוריהו: ומועלים בהן – מפני שנפסלו בשינוי מקומן ולא הוציאתן זריקתן מידי מעילה: איסור והיתר – קדשים קלים יש באימוריהם משום מעילה ואין בצער משום מעילה: דדבר שכולו היתר – בחטאת העוף שאין בה כל מעילה. והלכה כרבי יהושע:

(ה) מֶלֶךְ בְּשִׂמְאֵל אוֹ בְּלֵילָה, שְׁחַט חֲלִין בְּפָנִים, וְקִדְשִׁים בַּחוּץ, אֵינָן מִטְמְאִין בְּבֵית הַבְּלִיעָה. מֶלֶךְ בְּסַבִּין, מֶלֶךְ חֲלִין בְּפָנִים, וְקִדְשִׁים בַּחוּץ, תּוֹרִין שְׂלֵא הַגִּיעַ זְמַנּוֹ, וּבְגִי יוֹנָה שְׁעֵבֵר זְמַנּוֹ, שְׂיִבֵּשׁ גִּפְהָ, וְשִׁנְסַמִּית עֵינָהּ, וְשִׁנְקַטְעָה רַגְלָהּ, מִטְמְאָה בְּבֵית הַבְּלִיעָה. זֶה הַפְּלֵל, כֹּל שֶׁהָיָה פְּסוּלָה בְּקִדְשׁ, אֵינָה מִטְמְאָה בְּבֵית הַבְּלִיעָה. לֹא הָיָה פְּסוּלָה בְּקִדְשׁ, מִטְמְאָה בְּבֵית הַבְּלִיעָה [וְכֹל הַפְּסוּלִים שְׂמִלְקוֹ, מְלִיקְתָּן פְּסוּלָה, וְאֵינָן מִטְמְאוֹת בְּבֵית הַבְּלִיעָה]:

רע"ב – (ה) מלך בשמאל – למליקתו פסולה. שכל מקום שנאמר אכזבו וכהונה אינו אלא של ימין: או בזילה – דאין מליקה בזילה, דרחמנא אמר ציוס ארתו: אינו מטמאין – הואיל ופסולין בקודש ואהני מליקה דידהו שאם עלו לא ירדו שחט חולין בפנים וקדשים בחוץ אין מטמאין בבית הבליעה – ואף על פי שאסורים באכילה: מלך בסכין – לאו מליקה היא ולא שחיטה

היא, דהא מליקה בצפורן היא בעצמו של כהן: מלך חולין בפנים – דלא שייך מליקה בחולין, אלא בקדשים בפנים. והמולק חולין בכל מקום או קדשים בחוץ, הוי כאילו נוחר או מעקר, ואין אותה מליקה מוציאה מידי נבילה: תורין שאל הגיע זמנו – תורים, גדולים כשרים, קטנים פסולים. בני יונה, קטנים כשרים, גדולים פסולים: ושיבש גפה – דמחוסר אבר פסול אף בעופות. דהא

חק לישראל – פרשת ויצא יום ה'

שפסולן בקודש כגון הקדשים הראויין אלח שנפסלו בעבודותיהן, אין מטמאין, דהא אהני להו מליקה, דאם עלו לא ירדו: כל הפסולים – כגון זר ואונן וטבול יום ומחוסר כפורים וכל אותן השנויין בריש פרק ב': ואינו מטמאות צבית הצליעה – שאע"פ שאין מליקתן מתרת קדשים באכילה, מכל מקום מוילאתן מידי נבילה:

(ו) מִלֶּק וְנִמְצָא טְרֵפָה, רַבִּי מְאִיר אֹמֵר, אֵינָה מְטַמְּאָה בְּבֵית הַבְּלִיעָה. רַבִּי יְהוּדָה אֹמֵר, מְטַמְּאָה בְּבֵית הַבְּלִיעָה. אָמַר רַבִּי מְאִיר, מָה אִם נִבְלַת בְּהֵמָה שְׁחִיטָה מְטַמְּאָה בְּמִגְעַ וּבְמִשְׁא, שְׁחִיטָתָה מְטַמְּאָתָה. נִבְלַת הָעוֹף שְׁחִיטָה מְטַמְּאָה בְּמִגְעַ וּבְמִשְׁא, אֵינּוּ דִין שְׁחִיטָה מְטַמְּאָתָה אֶת טְרֵפְתָהּ מְטַמְּאָתָה. מָה מְצִינּוּ בְּשְׁחִיטָתָה שְׁחִיטָתָה בְּאֲכִילָה, וּמְטַמְּאָתָה אֶת טְרֵפְתָהּ מְטַמְּאָתָה, אִף מְלִיקָתָה שְׁחִיטָה מְטַמְּאָתָה. רַבִּי יוֹסִי אֹמֵר, דִּיָּה כְּנִבְלַת בְּהֵמָה, שְׁחִיטָתָה מְטַמְּאָתָה אֶבֶל לֹא מְלִיקָתָה:

דשחיטה מוילאה מידי נבילה בעוף, אלח מקל וחומר מנבלת בהמה אהא צא ללמוד, דיה שתיחא כנבלת בהמה ששחיטה מטהרתה מידי נבילה ולא מליקה, דליו לצא מן הדין להיות כנדון. ושלש מחלוקות בדבר, ר' מאיר סבר, אחד שחיטה ואחד מליקה מוילאה בעוף מידי נבילה. ור' יהודה סבר, צין שחיטה צין מליקה לא מהני בטריפה בעוף להוילאה מידי נבילה. ורבי יוסי סבר, שחיטה מהניחא, מליקה לא מהניחא. והלכה כרבי יוסי:

דקיימא לן אין תמות וזכרות בעופות, הני מילי כגון דוקין שצעין שאין מומן ניכר. אבל מחוסר אבר, הקריבנה נח לפחתך: מטמא צבית הצליעה – ללא מהני מליקה לידהו למידי, שאפילו עלו ירדו: כל שאין פסולן בקודש – שנפסלו קודם שצאו לעזרה. וכל שאין פסולן בקודש אמרינן לקמן בפרק המזבח מקדש, דאם עלה ירד. אבל אותן

רע"ב – (ו) אינה מטמאה צבית הצליעה – למליקתה מטהרתה מידי נבילה: רבי יהודה אומר מטמאה צבית הצליעה – דסבירא ליה לרבי יהודה ללא אהנו שחיטה בעוף של חולין ולא מליקה בקדשים בטריפה (בעוף) להוילאה מידי נבילה: אינו דין שתיחא שחיטה כו' – וכיון דילפת ששחיטה מטהרת את הטריפה בעוף בחולין מקל וחומר, ילפינן מליקת קדשים מינה צבין אב, מה מנינו ששחיטה כו', אף מליקה המכשרת באכילה תטהר טרפתה מטומאתה: ר' יוסי אומר דיה כו' – כיון דלא אשכחן בהדיא

גמרא – זבחים דף ס' ע"ב

תנן התם וכשעלו בני הגולה הוסיפו עליו ד' אמות מן הדרום וד' אמות מן המערב כמין גמא מאי טעמא אמר רב יוסף משום דלא ספק אמר ליה אביי השתא מקדש ראשון דכתיב ביה יהודה וישראל רבים כחול אשר על (שפת) הים ספק מקדש שני דכתיב ביה כל הקהל כאחד ארבע רבוא לא ספק א"ל התם אש של שמים מסייעתן הכא אין אש של שמים מסייעתן כי אתא רבין אמר ר"ש בן פזי משום בר קפרא שיתין הוסיפו מעיקרא סבור מזבח אדמה שהוא אטום באדמה ולבסוף סבור שתיה כאכילה ומאי מזבח

חק לישראל – פרשת ויצא יום ה'

אדמה שהוא מחובר באדמה שלא יבנו לא על גבי כיפיים ולא על גבי מחילות אמר רב יוסף לאו היינו דתניא ויכינו (את) המזבח על מכונותיו שהגיעו לסוף מדותיו והכתיב הכל בכתב מיד ה' עלי השכיל אלא אמר רב יוסף קרא אשכח ודרש ויאמר דויד זה הוא בית ה' האלהים וזה מזבח לעולה לישראל כי בית מה בית ששים אמה אף מזבח ששים אמה בשלמא בית מינכרא צורתו אלא מזבח מנא ידעי אמר רבי אלעזר ראו מזבח בנוי ומיכאל השר הגדול עומד ומקריב עליו ור' יצחק נפחא אמר אפרו של יצחק ראו שמונח באותו מקום ור' שמואל בר נחמני אמר מכל הבית כולו הריחו ריח קטרת משם הריחו ריח אברים אמר רבה בר בר חנה אמר רבי יוחנן שלשה נביאים עלו עמהם מן הגולה אחד שהעיד להם על המזבח ואחד שהעיד להם על מקום המזבח ואחד שהעיד להם שמקריבין אף על פי שאין בית במתניתא תנא ר"א בן יעקב אומר שלשה נביאים עלו עמהן מן הגולה אחד שהעיד להם על המזבח ועל מקום המזבח ואחד שהעיד להם שמקריבין אף על פי שאין בית ואחד שהעיד להם על התורה שתכתב אשורית:

רש"י על הגמרא

יוסף לאו היינו דתניא כו' – רב יוסף חלה ונעקר למודו ופעמים שאמר דבר ונזכר ששנה היפך וחזר בו (נדריס דף מא) והכא הכי אמר היכי אמרינן לעיל משום אש של שמים מסייעתן לא הורכבו ליות: לאו היינו דתניא – שאנשי כנסת הגדולה הגיעו לסוף מדותיו להם נגלה מקום המקודש למזבח מה שלא נגלה לשלמה: והכתיב הכל בכתב – שכל מקומות הקדושות ומדותיהן נכתבו לדוד אלמא במקדש ראשון נמי האי דלא עשאוהו גדול לאו משום דלא נגלה לשלמה המקום במדותיו: אלא אמר רב יוסף קרא אשכח ודרש – שנאמר לדוד ששים אמה במקום המזבח ושלמה לא הבין לדרשו והם דרשוהו והוסיפו עליו לפי הצורך להם ולששים אמה לא הורכבו לאמרינן לקמן מדת ארכו ורחבו וקומתו אינן מעכבין: מה בית ס' אמה – דכתיב (מלכים א' ו) ששים אמה ארכו אף מזבח עד ששים אמה ראוי לו ומקודש המקום אם ירלו: בשלמא בית – ידעו אנשי כנסת הגדולה מה קדוש לעזרה מה קדוש להיכל: שניכרים נורתו – יסודות החומות: מנא ידעי – מקומו היכא: שלשה נביאים – חגי זכריה

תנו תהם – במסכת מדות ר' יוסי אומר בתחילה בימי שלמה לא היה אלא כ"ח כונס ועולה יסוד וסובב ומקום קרנות ומקום הילוך עד שהיה מקום המערכה כ' על כ' וכשעלו בני הגולה הוסיפו עליו כו' נמלא יסודו ל"ב על ל"ב ומקום מערכתו כ"ד על כ"ד: גמא – גימל יוונית עשויה כמין כף פשוטה שלנו כדפרישית לרום ומערב: הכא – במקדש שני אינן אש של שמים מסייעתן כדילפינן בפ"ק דיומא (דף כא) וארצה בו ואכבד מחוסר ה' אלו ה' דברים שחסר מקדש שני ואש אחד מהן ואמרינן תהם מיהו הוה סיועי לא מסייעא: שיתין הוסיפו – קרן מערבית לרומית הוסיפו למשכה לדרום ולמערב ששם היו מנסכין נסכים כדאמרינן (תהם) במתני' דלקמן (דף סג) ובימי שלמה היה כמין בור כרוי אכל המזבח באותה זית לירד הנסכים בתוכו ויורדין מן המזבח ולרצה ושותתין שם והם קלטו אותו הבור לתוך המזבח ועשו נקבים כנגדן בראש המזבח לירד הנסכים שם: אטום באדמה – שלא יהא חלול: שתיה כאכילה – מה אכילה מתעכלת במזבח אף שתיה תבלע במזבח: אמר רב

חק לישראל – פרשת ויצא יום ה'

לעתיד לבוא: שכתב אשורית – שמתחילה
ניתנה להם ככתב עברי כתב ליבונאה כדלמא
בסנהדרין (דף קא):

ומלכא: אחד העיד להם על המזבח – שיט
לו מקום להוסיף עד ששים אמה: על מקום
המזבח – היכן היה: שמקריבין אע"פ שאין
בית – דקדושת הבית קדשה לשעתה וקדשה

זוהר – ויצא דף קסה' ע"א

ויעקב הלך לדרך ויפגעו בו מלאכי אלהים. רבי אבא פתח ואמר, (בראשית
ה) זכר וינקבה בראם וגו', כמה אית לן לאסתכלא במלי דאורייתא. ווי לון
לאיגון אטימי לבא וסתימין עיינין, הא אורייתא קארי קמיייהו, (משלי ט) לכו
לחמו בלחמי ושתו ביינן מסכתא. (שם) מי פתי יסור הנה חסר לב אמרה לו,
ולית מאן דישיגח:

תא חזי, האי קרא, אית ביה רזין עלאין, איהו לגו, ואיהו לבר. זכר וינקבה
בראם, אשתמע להאי גוונא, ואשתמע להאי גוונא. ואשתמע דשמשא
וסיהרא בחבורא חדא איגון, דכתיב בראם. כמה דאת אמר, (חבקוק ג) שמש
ירח עמד זבולה. ואשתמע, דאדם וחיה פחדא אתבריאו, בזווגא חד. וכיון
דאשתפחו בזווגא חד, מיד ויברו אתם. דלית ברכתא שריא, אלא באתר
דאשתפחו דכר ונוקבא:

תא חזי, כד נפק יעקב למיחהו לחרו, בלחודוי הוה, דלא אינטיב. מה פתיב,
(בראשית כח) ויפגע במקום וגו', ולא אתיבו ליה אלא בחלמא, השתא דאנטיב
והוה אתי בכלהו שבטין. בבכול משריין עלאין, פגעין ביה, ואתחננו ליה.
דכתיב ויפגעו בו, איגון אהדרו למפגע ביה. בקדמיתא איהו ויפגע במקום,
השתא איגון ויפגעו בו:

בגין דבגיניה דיעקב ובאיגון שבטין, אתשקיין איגון ממיא דימא רבא. ולא
עוד, אלא בקדמיתא בלילה בחלמא. השתא בחיזו דעינא, וביממא. הדיא
הוא דכתיב, (בראשית לב) ויאמר יעקב כאשר ראם מחנה אלהים זה וגו':

במה (דף קסה ע"ב) אשתמודע לון, אלא חמא, דאיגון הוה, איגון דחמא בחלמא,
בגיני כה קרא לון מחנים, משריין דאתחזו לעילא, ומשריין דאתחזו לתתא.
אמאי אתגליאו למפגע ליה. אלא שכינתא אזלא לגביה, לנטלא לביתיה.
ומחפא ליה לבנימו, לנטלא ביתא עמיה דיעקב פדקא יאות. וכדין פתיב,
(ירמיה מו) ושב יעקב ושקט ושאנן ואין מחריד. ברוך יי לעולם אמן ואמן:

חק לישראל – פרשת ויצא יום ה'

הלכה – הרמב"ם הלכות תלמוד תורה פרק ג'

(יא) מעלה גדולה היא למי שהוא מתפרנס ממעשה ידיו ומדת חסידים הראשונים היא וזוה זוכה לכל כבוד וטובה שבעולם הזה ולעולם הבא שנאמר יגיע כפיך כי תאכל אשריך וטוב לך אשריך בעולם הזה וטוב לך לעולם הבא שכולו טוב:

(יב) אין דברי תורה מתקיימין במי שמרפה עצמו עליהן ולא באלו שלומדין מתוך עידון ומתוך אכילה ושתייה אלא במי שממית עצמו עליהן ומצער גופו תמיד ולא יתן שינה לעיניו ולעפעפיו תנומה אמרו חכמים דרך רמז זאת התורה אדם כי ימות באהל אין התורה מתקיימת אלא במי שממית עצמו באהלי החכמים וכן אמר שלמה בחכמתו התרפית ביום צרה צר כחכה ועוד אמר אף חכמתי עמדה לי חכמה שלמדתי באף היא עמדה לי אמרו חכמים ברית כרותה שכל היגע בתורתו בבית המדרש לא במהרה הוא משכח וכל היגע בתלמודו בצנעה מחכים שנאמר ואת צנועים חכמה וכל המשמיע קולו בשעת תלמודו תלמודו מתקיים בידו אבל הקורא בלחש במהרה הוא שוכח:

(יג) אף על פי שמצוה ללמוד ביום ובלילה אין אדם למד רוב חכמתו אלא בלילה לפיכך מי שרצה לזכות בכתר התורה יזהר בכל לילותיו ולא יאבד אפילו אחד מהן בשינה ואכילה ושתייה ושיחה וכיוצא בהן אלא בתלמוד תורה ודברי חכמה אמרו חכמים אין רנה של תורה אלא בלילה שנאמר קומי רוני בלילה וכל העוסק בתורה בלילה חוט של חסד נמשך עליו ביום שנאמר יומם יצוה ה' חסדו ובלילה שירה עמי תפלה לאל חיי וכל בית שאין נשמעים בו דברי תורה בלילה אש אוכלתו שנאמר כל חשך טמון לצפוניו תאכלהו אש לא נופח כי דבר ה' בזה זה שלא השגיח על דברי תורה כל עיקר וכן כל שאפשר לו לעסוק בתורה ואינו עוסק או שקרא ושנה ופירש להבלי עולם והניח תלמודו וזנחו הרי זה בכלל בזה דבר ה' אמרו חכמים כל המבטל את התורה מעושר סופו לבטלה מעוני וכל המקיים את התורה מעוני סופו לקיימה מעושר וענין זה מפורש הוא בתורה הרי הוא אומר תחת אשר לא עבדת את ה' אלהיך בשמחה ובטוב לבב מרוב כל ועבדת את אויביך ואומר למען ענותך להטיבך באחריתך:

הלכה – מספר סדר היום דף פ"ט ע"ב

יִבְכֶּה וַיִּתְאַבֵּל וַיֵּשֶׁב לְעֵפֶר וַיִּשְׁתּוּמֵם עַל כִּכָּה אִיךָ בָּאוּ עַל יְדוֹ מַעֲשִׂים אֲשֶׁר לֹא יַעֲשׂוּ עַד לְהַכְעִיס בָּהֶם לְבוֹרָא עוֹלָם יוֹצֵר נִשְׁמָתוֹ וְעֹשֶׂה הָרַע בְּעֵינָיו בְּמַה יִּקְדֵם פְּנֵיו וְאִיךָ יִבְקֹשׁ רְפוּאוֹת תְּעַלֶּה לְמִכְתּוֹ וְלִמְכַאֲבֵיו יִתּוֹשׁ אֶפֶל וְשִׁפֵּל מְלֹאוֹ לְבוֹ לַעֲשׂוֹת הֶפֶךְ רְצוֹן מְלֹךְ מְלִכֵי הַמַּלְכִּים הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא וַיִּתְפַּלֵּל וַיִּתְחַנֵּן לְפָנָיו כִּי אֵל רַחוּם וְחַנּוּן הוּא וּמְרַבֵּה לְהַטִּיב וַיְדוֹ פְּשׁוּטָה לְקַבֵּל שְׁבִים. וְאִם בְּהִיּוֹתוֹ בְּלֵב נִשְׁבֵּר וְנִרְבָּה וְדַמְעָה מְצוּיָה עִם וּמִתְעַנֶּה יוֹם אַחַר יוֹם תְּשׁוּבָתוֹ וְדַאי תַעֲשֶׂה פִירוֹת וַיַּעֲלֶה זְכוּרָתוֹ לְבִרְכָה לְפָנָי רּוֹפֵא כָּל בָּשָׂר וּמְפַלֵּיא לַעֲשׂוֹת בְּדַכְתִּיב (ירמ' ג') שׁוּבוּ בְּנִים שׁוֹבְבִים אֲרַפֵּא מְשׁוּבוֹתֵיכֶם כִּי הוּא חוֹצֵ מִקּוֹ הַדִּין וְהַשׁוֹרֵה לַעֲלוֹת רְפוּאָה לְמִי שְׁעוֹבֵר בְּמִזִּיד וּבְמִרְדָּה וּבְמַעַל לְהַכְעִיס אֵל אֲדוֹנָיו וְהוּא יִתְבַּרֵךְ וַיִּתְעַלֶּה עוֹבֵר עַל פֶּשַׁע וְקוֹרֵא לוֹ לְשִׁלּוֹם כְּמוֹ שֶׁפָּתוּב (ישעי' נ"ו) שְׁלׁוֹם שְׁלׁוֹם לְרַחוּק וְלִקְרוֹב וְאֲדַרְבֵּה הוּא מְצַפֶּה וּמְקַוֶּה אִמְתִּי יֵשׁוּב לְהַטִּיב עִמּוֹ בְּדַכְתִּיב (שם ל') לְכֹן יִחַפֶּה ה' לְחַנְּנֶכֶם וְגו':

לע"נ

זאב וזיים בן שרדה, גד גבריאל בן סוזן, דניאלה פורטונה בת רזאל, צדיקה בת שרדה ז"ל.